

УДК 343.353

Галина Андріївна ФІЛОНЧУК,

курсант 3 курсу факультету № 2

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Михайло Ігоревич ФІАЛКА,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри кримінального права і кримінології факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

ЗЛОВЖИВАННЯ ПОВНОВАЖЕННЯМИ СЛУЖБОВОЮ ОСОБОЮ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ ПРИВАТНОГО ПРАВА НЕЗАЛЕЖНО ВІД ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВОЇ ФОРМИ: ОКРЕМІ ПИТАННЯ АНАЛІЗУ ОБ'ЄКТИВНОЇ СТОРОНИ ЗЛОЧИНУ

Наразі чинне кримінальне законодавство знаходиться на стадії суттєвого реформування, одним із ключових аспектів якого залишається вдосконалення кримінально правових заборон у сфері службової діяльності.

До них відноситься стаття 364-1 Кримінального кодексу України, що передбачає відповідальність за зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми [1].

Досліджуючи питання кримінально-правового аналізу того чи іншого складу злочину, завжди викликає певний інтерес порядок застосування цієї норми на практиці. Враховуючи цей момент, ми вирішили аналізувати положення об'єктивної сторони складу злочину, відповідальність за який передбачена ст. 364-1 КК України, використати матеріали судової практики в цьому питанні.

Так, наприклад, Оболонським районним судом міста Києва було розглянуто кримінальне провадження відносно ОСОБИ_1. У межах цього судового розгляду було встановлено наступне: ОСОБА_1, перебуваючи з 03.11.2007 на посаді директора ТОВ «Діалог Діагностікс», яка пов'язана з виконанням організаційно-розпорядчих та адміністративно-господарських функцій, була визнана службовою особою. При цьому, у невстановленому місці та часі, в порушення вимог законодавства, реалізуючи свій злочинний умисел, достеменно знаючи та усвідомлюючи свої функціональні обов'язки, покладені на неї, а також мету та цілі діяльності Товариства визначені Статутом цього товариства, всупереч інтересам ТОВ «Діалог Діагностікс», визначених п. 3.2 Статуту, зловживаючи своїми повноваженнями, умисно, з метою одержання неправомірної вигоди для ТОВ

«Діалог Діагностікс», у невстановлені місці та часі підписала та поставила печатку у тендерній пропозиції на виконання поставки медичного обладнання для оснащення ЦПМСД, ЦРЛ, міських та обласних лікарень, до якої завідомо неправомірно було внесено ціну з надбавкою, яка перевищує 10 відсотків.

Яким же чином відображена об'єктивна сторона складу злочину ст. 364-1 КК України в даному прикладі. Відповідно до положень частини першої цієї статті ми маємо, що зловживання повноваженнями це умисне, з метою одержання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб використання всупереч інтересам юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми службовою особою такої юридичної особи своїх повноважень, якщо це завдало істотної шкоди охоронюваним законом правам або інтересам окремих громадян, або державним чи громадським інтересам, або інтересам юридичних.

Об'єктивна сторона даного злочину характеризується наявністю трьох ознак:

- діяння у формі використання службовою особою всупереч інтересам юридичної особи приватного права своїх повноважень;
- суспільно небезпечні наслідки у вигляді істотної шкоди охоронюваним законом правам або інтересам окремих громадян, або державним чи громадським інтересам, або інтересам юридичних осіб;
- причинним зв'язком між діянням і наслідками.

На відміну від зловживання владою або службовим становищем, зловживання повноваженнями вчинюється в рамках прав і обов'язків, якими службова особа юридичної особи приватного права наділена в процесі своєї службової діяльності. Обсяг повноважень такої особи встановлюється відповідно до законодавства та документів юридичної особи приватного права (статуту, положення, інструкції, наказу тощо).

Обов'язковою ознакою об'єктивної сторони злочину, передбаченого ст. 364-1 КК України є вчинення його всупереч інтересам юридичної особи приватного права. Інтереси юридичної особи потрібно розуміти як інтереси конкретного підприємства, установи, організації, яким підпорядковується службова особа.

Злочин вважається закінченим з моменту заподіяння істотної шкоди охоронюваним законом правам або інтересам окремих громадян, або державним чи громадським інтересам, або інтересам юридичних осіб.

Таким чином характеризується об'єктивна сторона ст. 364-1 КК України в межах її теоретичного аналізу. Що ж до об'єктивно існуючої

реальності, то в цьому випадку (відповідно до прикладу який ми наводили раніше) обвинувачена особа зловживаючи своїми службовими повноваженнями, підписала та проставила печатку у тендерній пропозиції на виконання поставки медичного обладнання для оснащення лікарень різного рівня, до якої була внесена ціна, що перевищувала діючу на той час на 10 відсотків. Тим самим вона вчинила суспільно небезпечне діяння всупереч інтересам юридичної особи приватного права.

Даний підхід, а саме аналіз положень кримінально-правової норми через призму судової практики, дає можливість підвищувати ефективність дослідження основного змісту як об'єктивної сторони так і всього складу злочину проаналізованої нами кримінально-правової норми.

Список бібліографічних посилань

1. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 12.09.2019).

2. Вирок Оболонського районного суду м. Києва від 08.07.2019 : справа № 756/7373/19, провадження № 1-кп/756/997/19 // Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/82911639> (дата звернення: 10.09.2019).

Одержано 28.09.2019

УДК 796.323.2(477)

Сергій Дмитрович ХАРА,

курсант 2 курсу факультету № 2

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Дар'я Володимирівна КАЗНАЧЕЄВА,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри кримінального права і кримінології факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

МІЖНАРОДНІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

Аналізуючи міжнародний досвід боротьби з корупцією, можна впевнено казати що корупція, це дійсно реальна загроза національній безпеці та демократичному розвитку більшості країн світу, вона негативно впливає на всі сфери суспільного життя, а шкода яку завдає корупція, вражає всі сегменти сучасної держави, через це зменшується рівень довіри до неї з боку громадян та міжнародної